VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

U 70/2025 vp: Koheesiopolitiikan asetusehdotukset 2028–2034

Merja Niemi, opetus- ja kulttuuriministeriö
05.02.2026

Uudet synergiat rahoitusrakenteessa

- Nykyisin rahoituskehyksessä erilliset 1) maatalouspolitiikkaa, 2) koheesiopolitiikkaa ja 3) sisäasioita koskevat toimet koottaisiin yhteen rahoituskehyksen pääotsakkeen 1(Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen koheesio, maatalous sekä maaseudun ja merialueiden elinvoima ja turvallisuus) sisällä.
- Koheesiopolitiikka on nivottu osaksi muita rahoitusohjelmia, mikä auttaa vahvistamaan sen vaikuttavuutta. Yhteiset säännöt muiden rahoitusohjelmien kanssa edistävät toimeenpanon sujuvuutta.
- Kansallista ja alueellista kumppanuutta koskevissa suunnitelmissa EU:n prioriteetit muunnetaan konkreettisiksi ja paikkalähtöisiksi toimiksi, joka mahdollistaa toimien räätälöinnin erilaisiin tarpeisiin.

Kumppanuusperusteisuus ja räätälöinti

- Kansallista ja alueellista kumppanuutta koskevissa suunnitelmissa EU:n prioriteetit muunnetaan konkreettisiksi ja paikkalähtöisiksi toimiksi, joka mahdollistaa toimien räätälöinnin erilaisiin tarpeisiin.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö katsoo, että eri rahastoista laadittava yksi kumppanuussuunnitelma voi merkittävästi edistää synergiaetujen saavuttamista eri politiikkatoimien kesken.
- Kansalliseen suunnitelmaan on mahdollista toisiaan täydentävästi muodostaa politiikkatoimien koherentti kokonaisuus, joka merkittävästi lisää toimien pitkäjänteisyyttä ja kokonaisvaikuttavuutta.

Kilpailukyky, työllisyys, osaaminen ja osallisuus keskeisiä painopisteitä

- Opetus- ja kulttuuriministeriö korostaa kilpailukyvyn, työllisyyden, osaamisen kehittämisen ja elinvoiman edistämisen merkitystä koheesiopolitiikassa. Edistyksestä huolimatta työttömyyden, osaamisvajeen, työvoimapulan ja köyhyyden torjunta ovat edelleen ensisijaisia parannuskohteita koko EU:ssa.
- Euroopan aluekehitysrahastosta tuetaan toimintaa, joka vähentää alueellisia eroja ja edistää Euroopan alueellista yhteistyötä. Rahaston esitetyt tukikohteet ovat hyvin mahdollistavia, joten jatkossakin tuki tutkimus- ja kehittämis- sekä innovaatiotoimintaan ja investointeihin vahvistaa alueiden kilpailukykyä ja elinvoimaa.
- Euroopan sosiaalirahastosta rahoitetaan merkittävästi osaamisen ja osallisuuden lisäämistä tukemalla työllisyyttä ja osaamisen kehittämistä. Työvoiman tarjonta sekä koulutuksen ja taitojen elinikäinen hankkiminen on keskeistä erityisesti edistämällä täydennys- ja uudelleenkoulutusta sekä kaikkien yhdenvertaisia mahdollisuuksia.

Eurooppalainen ohjausjakso

- On perusteltua, että sosiaalirahaston toimet kytkeytyvät tiiviisti jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoihin sekä eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä hyväksyttyjen maakohtaisten suositusten täytäntöönpanoon.
- Maakohtaisten suositusten vahvemman roolin myötä tulisi kiinnittää huomiota myös hallinnollisen taakan vähentämiseen muun muassa virtaviivaistamalla erialisia raportointivelvollisuuksia.
- On tärkeää, että ESR- varoin voidaan tukea kansallisesti strategisia toimia yhtenäisesti.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö korostaa, että komission roolia koulutussektorilla ei ole tarkoituksenmukaista vahvistaa ja että EU-tason toimilla ei tule rapauttaa jäsenvaltioiden toimivaltaa.

Korvamerkinnät ja sosiaalinen innovointi

- Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää kannatettavana sitä, että kumppanuussuunnitelmiin sovellettaisiin 14 prosentin sosiaalista tavoitetta, jolla varoja ohjattaisiin Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoon ja tuettaisiin laadukkaita työpaikkoja, osaamisen kehittämistä, sosiaalista osallisuutta, kohtuuhintaista asumista sekä sosiaalista ja terveydenhoidon infrastruktuuria kaikissa jäsenvaltioissa.
- Ministeriö kiinnittää huomiota siihen, että sosiaalista innovointia on tärkeää tukea edistämällä vastavuoroista oppimista ja kansainvälistä yhteistyötä, perustamalla verkostoja sekä levittämällä ja edistämällä hyviä käytäntöjä ja menetelmiä.

Kiitos!

Yhteystiedot: merja.niemi@gov.fi

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET